

Bijlage A t/m G – programma Jeugd en Veiligheid 2026 - 2028

A1: Themadag online leefwereld jeugd Twente | donderdag 19 maart 2026

Aanleiding van probleem / uitdaging	De digitale leefwereld van jongeren is in korte tijd fundamenteel veranderd en ontwikkelt zich voortdurend. Voor professionals, beleidsmakers en betrokkenen rondom jeugd en veiligheid vraagt dit om actuele kennis, gezamenlijke reflectie en handelingsperspectief. De themadag “<i>Verbonden of Verloren?</i>” biedt een ontmoetingsplek om inzichten, praktijkervaringen en regionale samenwerking op het snijvlak van jeugd, veiligheid en digitalisering te versterken. De bijeenkomst sluit aan bij andere projecten vanuit het programmaplan Jeugd en Veiligheid: <i>Speelveld preventie online/digitaal</i> en <i>Monitor online leefwereld jeugd in Twente</i>
Betrokken actoren	De themadag wordt voorbereid door de volgende betrokkenen: • Sylvia Huis in 't Veld – projectleider jeugd en veiligheid • Ellen Bolster - Specialist Zorg & Veiligheid Politie en lid themagroep • Marleen Kotkamp - Projectleider Preventie met Gezag Almelo en lid themagroep • Jop Wieffer – Projectleider Digitale Veiligheid Platform IVZ Twente (en communicatie rondom themadag)
Doelstelling	- Vergroten van bewustwording over de online leefwereld van jongeren en de effecten op veiligheid en weerbaarheid en hulpvragen. - Versterken van de Twentse netwerksamenwerking van betrokkenen rondom jeugd en (online) veiligheid. - Verbinden van kennis en praktijk via workshops, lezingen en ervaringsverhalen. - Inspireren tot actie: wat doet jouw organisatie morgen anders?
Projectresultaat	Naam themadag: Verbonden of Verloren? Jongeren in het digitale tijdperk Datum: Donderdag 19 maart 2026 Locatie: Risk Factory, Twente Tijd: 10.30–16.30 uur (inloop + workshops + lunch) <u>Programma (in grote lijnen):</u> 10.30 – Inloop & workshopkeuze 11.00 – Plenair programma: • Opening door cyberburgemeester Ellen Nauta • Ervaringsverhaal • “De online leefwereld van jongeren” – Lezing • Introductie nieuw regionaal jeugdprogramma 12.30 – 13.10 – Netwerklunch 13.10 – 16.00 Break-outs / Workshops (2 rondes): 1. Exposegroepen 2. Cyberbreinen 3. Online jongerenwerk 4. Sociale media & beïnvloeding 5. Criminele uitbuiting / geldezels 6. Online (seksueel) ongewenst gedrag 7. LVB-jongeren & online gedrag

A1: Themadag online leefwereld jeugd Twente | donderdag 19 maart 2026

	8. Docentperspectief online onderwijs 9. Hybride straatwereld 16.00 – Afsluitende opdracht / giveaway: Wat neem jij mee / ga jij morgen anders doen? Nazending: overzicht workshops + factsheet regionaal programma + gadget
Communicatie	- Save the date verspreiden via netwerk Jeugd & Veiligheid Twente en betrokken partners (inclusief jongerenwerk): eind november - Online aankondiging met korte teasertekst en inschrijflink (afhankelijk van aantal aanmeldingen): januari - Nazending met factsheet en overzicht opbrengsten.
Randvoorwaarden	Locatie incl. lunch is vastgelegd
Afbakening	Beleidsmakers, uitvoering. Integraal > alle samenwerkingspartners jeugd
Financiën	- Doorberekening kosten locatie Risk Factory - Mogelijke kosten/vergoeding sprekers/workshops Begroting volgt
Bronnen	- Draaiboek themabijeenkomst: in ontwikkeling.

A2: Speelveldverkenning digitale weerbaarheid jeugd in Twe

Aanleiding van probleem / uitdaging	Experts en praktijkprofessionals signaleren toenemende zorgen over de online leefwereld van jongeren (sociale media, gaming, chat, platforms). Het gaat om risico's zoals online seksuele grensoverschrijding (o.a. sextortion, onvrijwillige verspreiding van beelden), desinformatie en online haat, maar ook om aanzuigende werking richting digitale criminaliteit (phishing, DDoS, credential stuffing, fraude). Voor overheden, onderwijs en ketenpartners is het een complexe uitdaging hierop aan te sluiten: de digitale omgeving verandert snel, jongeren bewegen zich in besloten of vluchtige kanalen, en de verantwoordelijke actoren zijn versnipperd over domeinen (onderwijs, jeugd, veiligheid, zorg, sociaal, justitie). In Twente zijn uiteenlopende preventie-initiatieven actief (binnen scholen, jongerenwerk, Stichting Halt, politie/OM, bibliotheken/mediawijsheid, GGD, ouders, landelijke loketten). Een regionaal totaalbeeld van het speelveld ontbreekt. Wie doet wat en vanuit welke rol? Waar zitten gaten, overlap of kansen voor het versterken van initiatieven? Hierdoor benutten we kansen onvoldoende en blijven schaalbare, Twentse afspraken en ondersteuning versnipperd. Nieuw momentum: In juni 2025 zijn de nieuwe kerndoelen voor burgerschap en digitale geletterdheid (SLO, primair en voortgezet onderwijs) vastgesteld. Deze kerndoelen verplichten scholen de komende jaren structureel aandacht te geven aan thema's zoals digitale veiligheid, mediawijsheid, online gedrag, en maatschappelijke verantwoordelijkheid online. Dit biedt een goed moment om onderwijs als essentiële partner te betrekken in het regionale preventiespeelveld. Door gezamenlijke inzet kunnen scholen niet alleen voldoen aan de kerndoelen, maar ook bijdragen aan duurzame gedragsverandering en digitale weerbaarheid onder jongeren.
--	--

A2: Speelveldverkenning digitale weerbaarheid jeugd in Twe

Betrokken actoren	• Expertteam digitale veiligheid Platform IVZ • Themagroep Jeugd en Veiligheid ZVS Twente • Stichting Halt • Jongerenwerk (Kwaliteitskring Twente) • Politie Oost-Nederland • OM • Onderwijs (PO, VO, mbo/hbo, passend onderwijs) • Risk Factory Twente • Brede schil aan partners waaronder Raad voor Kinderbescherming, Reclassering, Jeugdbescherming Overijssel, bibliotheken, ...)
Doelstelling	Een eenduidig, actueel overzicht van partijen, interventies en werkzame lijnen, inclusief kansen, knelpunten en randvoorwaarden om preventie op Twents niveau te versterken, met nadrukkelijke koppeling aan de implementatie van de nieuwe kerndoelen in het onderwijs. 1. Het Twentse speelveld van preventie rond online onveiligheid bij jeugd systematisch in kaart brengen: actoren, rollen, doelen, doelgroepen, interventies, dekking per gemeente/onderwijslaag en samenwerkingslijnen. 2. Gezamenlijk zicht krijgen op kansen en belemmeringen (governance, mandaat, expertise, gegevensdeling, toegang tot doelgroepen, financiering, aansluiting op nieuwe kerndoelen). 3. Opleveren van concrete keuzerichtingen en Twentse afspraken: waar schaal je op, waar sluit je aan, welke witte vlekken pak je regionaal op, en hoe borg je kwaliteit en effect.
Projectresultaat	Mogelijke concrete producten: • <u>Speelveldkaart</u> (visual + toelichting): stakeholders, domeinen, initiatieven, interventies, dekking per gemeente/onderwijslaag, ...) • <u>Analyse kansen & knelpunten</u>: o.a. aansluiting bij jeugd, deskundigheidsbevordering, rol school/ouders, rol zorg en veiligheid en OOV, verbinding preventie met repressie en nazorg. <u>Twentse routekaart digitale weerbaarheid Jeugd</u>: • Thematische actielijnen (bijv. sextortion-preventie en afhandeling; mediawijsheid; eerste-delicten cybercrime; meld- en hulpstructuur), • keuzes 'regionaal organiseren vs. Lokaal uitvoeren', • governance (regie, werkgroep, kennisdelingskalender), • indicator voor monitoring • koppeling met de implementatie van de nieuwe kerndoelen burgerschap en digitale geletterdheid in PO en VO.
Monitoring / voortgangsbewaking	• Stuurgroep ZVS Twente en stuurgroep digitale veiligheid Twente: gezamenlijk opdrachtgeverschap. • Uitvoering aangevoerd door afvaardiging uit themagroep jeugd en veiligheid en expertteam digitale veiligheid
Randvoorwaarden	• (Bestuurlijk) draagvlak van alle partners om écht aan de slag te gaan met digitale weerbaarheid van de jeugd in Twente. • Mogelijk flinke capaciteitsvraag • Werkbudget (zie financiën) • Aansluiting bij bestaande regionale overlegtafels (jeugd, veiligheid, onderwijs) • Actieve betrokkenheid en belang vanuit het Twentse onderwijs

A2: Speelveldverkenning digitale weerbaarheid jeugd in Twe

Afbakening	• Focus: preventie en vroegsignalering online onveiligheid bij jeugd • Geen casusafhandeling of repressie • Geografisch: regio Twente (alle deelnemende gemeenten). • Definitie digitale weerbaarheid n.n.t.b.
Relatie andere initiatieven en ontwikkelingen	Er ligt een nadrukkelijke relatie (momentum) met de nieuwe kerndoelen binnen het onderwijs. Het moet zicht geven op en aansluiten bij partners en initiatieven die lopen in Twente. Deze verkenning ordent en verbindt, geeft keuzes voor Twentse schaal en borging, en ondersteunt scholen bij hun wettelijke opdracht binnen het nieuwe curriculum.
Risico's / onverwachte zaken / effecten	- Versnipperd eigenaarschap/ mandaat - Lage respons vanuit partners en betrokkenen, specifiek het onderwijs.
Planning en mijlpalen	Een nadere planning is uit te werken door de te vormen werkgroep van dit project. Bij goedkeuring is de planning om in Q1 de werkgroepvorming en nadere uitwerking vorm te geven, om de rest van 2026 aan de slag te kunnen.
Financiën	Projectbudget benodigd. Nog nader uit te werken. Denk aan mogelijke jongerenparticipatie, visualisaties en uitwerking producten, middelen, bijeenkomsten.
Bronnen	- Definitieve conceptkerndoelen burgerschap en digitale geletterdheid

A3: Cyberethiek in mbo-onderwijs Twente

Aanleiding van probleem / uitdaging	Bijna de helft van de jongeren die ICT-gerelateerd onderwijs volgen doet iets aan cybercrime (Kranenbarg & Roks, 2022). Van het raden van wachtwoorden tot aan het zoeken naar kwetsbaarheden in systemen van organisaties. Zowel uit onderzoek als uit ervaringen van de politie blijkt dat mbo-studenten in een ICT richting een verhoogde kans op potentieel daderschap van criminaliteit hebben. Volgens de onderzoekers is ethiek verweven in ict-onderwijs is een cruciale stap om jongeren uit de cybercrime te houden. De gemeente Enschede is voornemens om in 2026 een re_B00TCMP te organiseren, op een iets andere wijze dan dat ze dit in 2025 gedaan hebben. Een event waarbij leren jongeren met hoge digitale vaardigheden leren over de kansen en uitdagingen die er in de digitale wereld zijn. Hiermee ontstaat er een samenwerkingskans om dit event te combineren met cyberethiek lessen binnen het ICT opleiding op het ROC. Bij deze onderwijsinstelling is er interesse om hierin samen te werken.
Betrokken actoren	• ICT-opleidingen ROC van Twente (Marcel Jansink) • Expertteam digitale veiligheid Platform IVZ • Themagroep Jeugd en Veiligheid • Preventie met gezag Enschede
Doelstelling	Met de leerlijn over cyberethiek leren studenten hoe ze hun vaardigheden op een verantwoorde manier kunnen inzetten. Ze ontwikkelen ethisch bewustzijn en worden aangezet om na te denken over de impact van hun digitale handelingen. Door realistische casussen, interactieve opdrachten en discussies ontdekken studenten hoe ze hun talenten op een positieve en legale manier kunnen

A3: Cyberethiek in mbo-onderwijs Twente

	inzetten. Dit leermiddel helpt toekomstige ICT-professionals niet alleen technisch bekwaam, maar ook ethisch verantwoord te handelen in een wereld waarin digitale keuzes steeds belangrijker worden. Hiermee dragen we bij aan het verkleinen van de kans op crimineel gedrag binnen deze doelgroep in Twente. Tijdens de re_BOOTCMP nemen jongeren nemen deel aan verschillende presentaties en workshops waarin ze meer inzicht krijgen in de wijze waarop digitale vaardigheden op een uitdagende en legale manier ingezet kunnen worden. Het project heeft de potentie (en het is uitdrukkelijk de doelstelling) om na deze fase met de eerste groepen cyberethiek samen met het ROC van Twente breder te verankeren in hun ICT-onderwijs.
Projectresultaat	Op de ICT-opleiding van het ROC van Twente wordt de lessenreeks over cyberethiek verzorgd, met als afsluiting een gezamenlijk event re_BOOTCMP. In samenspraak met het ROC van Twente en Preventie met Gezag Enschede worden drie van de zes lessen ingevuld met een gastles vanuit gemeente, politie en OM. Het lesmateriaal is gratis beschikbaar en is in samenwerking met de VU, het OM, de politie en mbo digitaal ontwikkeld. • Je hebt altijd een keuze – Wat betekent ethisch handelen in de digitale wereld? • Game on of game over? – Wanneer wordt digitaal experimenteren een risico? • Leads, mag je ze openen? – Hoe ga je om met verdachte berichten en datalekken? • What the hack! – De dunne lijn tussen ethisch hacken en cybercriminaliteit. • Hoe erg is het nu? – Wat zijn de gevolgen van cybercrime voor individuen en bedrijven? • En jij? – Hoe maak jij bewuste keuzes in jouw online gedrag? De lessenreeks wordt afgesloten met een re_BOOTCMP event voor een groep van 50 ICT-studenten in mei 2026.
Monitoring / voortgangsbewaking	In samenwerking met het ROC wordt een planning gemaakt voor de inzet van het beschikbare lesmateriaal. Er wordt een evaluatie opgesteld van de ervaringen van studenten, (gast)docenten en de verschillende betrokken partij. Het doel is om bij een positieve evaluatie te onderzoeken hoe de partijen samen kunnen zorgen voor een uitbreiding naar een breder palet opleidingen en het bestendigen van cyberethiek binnen het mbo ICT-onderwijs in Twente.
Randvoorwaarden	• Er zijn voldoende (gast)docenten beschikbaar voor het verzorgen van de lessen cyberethiek.
Afbakening	Het betreft in het begin primair de ICT opleiding mbo niveau 2 van het ROC in Hengelo. Mogelijk ook voor andere opleidingsrichtingen (zoals software ontwikkelaar) interessant en relevant.
Relatie andere initiatieven en ontwikkelingen	Zowel voor het PO als het VO is er een lesaanbod op de Risk Factory in Enschede. Hier is er met verschillende scenario's aandacht voor digitale veiligheid. Aandacht binnen het onderwijs in Twente een leeftijdscategorie hoger is hier een goede aanvulling op.
Risico's / onverwachte zaken / effecten	• Onvoldoende ruimte binnen de opleidingsroosters voor de lessen • Er zijn onvoldoende (gast)docenten beschikbaar om de lessen te verzorgen
Planning en mijlpalen	Planning in samenspraak met het ROC en samenwerkende partijen. Q4 2025: afstemming met ROC van Twente over planning + werven in indelen van gastdocenten

A3: Cyberethiek in mbo-onderwijs Twente

	Q1 2026: start met de lessen binnen de opleiding Q2 2026: event re_BOOTCMP Q3 2026: Evaluatie project en mogelijke herhaling en uitbreiding.
Financiën	Het lesmateriaal is gratis beschikbaar (zie link bij bronnen). Het uitgangspunt is dat lessen dan wel vanuit het ROC zelf, danwel met mensen uit eigen netwerk gegeven kunnen worden en daarmee kosten neutraal. Voor de re_BOOTCMP is er geld beschikbaar vanuit preventie met gezag Enschede. De locatie van de re_BOOTCMP is het ROC van Twente in Hengelo.
Bronnen	• Cybercrime verminderen? Besteed meer aandacht aan cyberethiek in ict-onderwijs - MBO Digitaal • Cyberethiek: Cyberethiek • re_BOOTCMP politie.nl

A4: Monitor online leefwereld jeugd in Twente

Aanleiding van probleem / uitdaging	De digitale leefwereld is voor jongeren een integraal onderdeel van hun identiteit, sociale relaties en gedragingen. Binnen deze online omgevingen ontstaan ook risico's: online grensoverschrijding, desinformatie, (digitale) criminaliteit, polarisatie, prestatiedruk en mentale belasting. Beleidsmatig is er groeiende behoefte aan feitelijke, actuele en kwalitatieve inzichten in de online leefwereld van Twentse jongeren. Veel partijen beschikken nu vooral over losse signalen (incidentmeldingen, schoolenquêtes, Halt-data, jongerenwerkervaringen), maar geen samenhangend Twents beeld. In andere regio's, o.a. Amsterdam (<i>Jong InZicht – Online Jongeren Trendmonitor</i>) zijn succesvolle methodieken ontwikkeld om structureel en participatief data te verzamelen over hoe jongeren online communiceren, leren, ontspannen, risico's ervaren en hulp zoeken. In Twente biedt het bestaande netwerk van partijen rondom jeugd en veiligheid en de fysieke bewegingswereld van veel jeugd op Twentse schaal een goede basis om dit te realiseren.
Betrokken actoren	• Jongeren in Twente (verschillende routes mogelijk zoals jongerenwerk, jeugdraad..) • Themagroep Jeugd en veiligheid ZVS en expertteam digitale veiligheid platform IVZ • Jongerenwerk (Kwaliteitskring jongerenwerk Twente) • Onderzoek (Kennispunt Twente)
Doelstelling	Een structureel instrument gedragen door gemeenten, jongerenwerk, partners én de jongeren zelf om trends, signalen en beleving van jongeren in hun online leefwereld in kaart te brengen, te duiden en te vertalen naar lokaal en regionaal beleid en preventie. • Ontwikkelen van een Twentse Monitor Online Leefwereld Jeugd die halfjaarlijks (frequentie nader te bepalen) kwantitatieve en kwalitatieve inzichten oplevert over online gedrag, risico's, kansen en behoeften van jongeren • Verankeren van jongerenparticipatie in het hele proces • Bieden van concrete beleids- en handelingsinformatie voor gemeenten, scholen, jongerenwerk, politie en zorgpartners op basis van de waargenomen trends en ontwikkelingen.

A4: Monitor online leefwereld jeugd in Twente	
Projectresultaat	• Monitorontwerp en meetkader: opbouw van vragenlijst, kwalitatieve formats, participatiemethoden (storytelling, focusgroepen, online panels). • Online dashboard of factsheetreeks: toegankelijk overzicht van trends, thema's, quotes en duiding. • Jongerenpanel Twente: structurele groep jongeren die mee-ontwerpt, test en interpreteert; gekoppeld aan jongerenwerk. • Handreiking per verschenen monitor: hoe gemeenten en partners de inzichten kunnen toepassen in beleid en interventies.
Monitoring / voortgangsbewaking	• Stuurgroep ZVS en stuurgroep digitale veiligheid Twente gezamenlijk bestuurlijk opdrachtgever. • Samen te stellen werkgroep vanuit themagroep jeugd en veiligheid en expertteam digitale veiligheid met relevante betrokken partijen.
Randvoorwaarden	• Ophalen toegevoegde waarde op Twentse schaal. • Toegang tot en medewerking van jongeren voor participatie
Afbakening	• Focus: beleving en gedrag van jongeren in Twente in hun digitale leefwereld; signalering van risico's en kansen; niet: individuele casuïstiek of repressie. • Het gaat om trends en fenomenen die op lokale en regionale schaal in Twente een effect hebben op het gebied van zorg en veiligheid. • Geografisch: regio Twente (alle deelnemende gemeenten). De monitor is wel toegankelijk en beschikbaar buiten Twente voor wie er zijn/haar voordeel mee wil doen. • Thema's: n.n.t.b. door te vormen werkgroep
Relatie andere initiatieven en ontwikkelingen	• Dit initiatief wordt op een aantal andere plekken met toegevoegde waarde uitgevoerd. Het ophalen van werkwijze en inzichten van bestaande regionale monitors vormt een vliegende start. • Sluit goed aan op de nieuwe kerndoelen binnen het onderwijs. • Sluit goed aan op de ontwikkeling die jongerenwerk doormaakt, waarbij er steeds meer nadruk komt te liggen op online jongerenwerk. • Kennis en herkennen van signalen en trends online past goed bij brede uitrol van vroegsignalering in Twente.
Risico's / onverwachte zaken /effecten	• Onvoldoende toegang en medewerking jongeren voor participatie • Verspinning of overlap met bestaande monitors
Planning en mijlpalen	Specifieke planning nader te bepalen door te vormen werkgroep. Globale planning is om in Q1 en Q2 een werkgroep samen te stellen en te starten met het project, met als doel om in Q1 2027 de eerste monitor te laten verschijnen, met vervolgens een halfjaarlijkse verschijningsfrequentie.
Financiën	Nog nader uit te werken aan de hand van: - Keuze in productvorm: online dashboard en/of visual-pdf uitwerking. - Rol van jongerenparticipatie
Bronnen	Jong Inzicht - De Online Jongeren Trendmonitor - openresearch.amsterdam Online Jongerenwerk: Werken in de online leefwereld van jongeren Straatwaarden: informatiepositie van partners in de online leefwereld.

B: Weerbare jeugd in Overijssel

Aanleiding van probleem / uitdaging	Ondermijning en (drugs)criminaliteit vormen een groeiend maatschappelijk vraagstuk in Overijssel. Jongeren raken steeds vaker betrokken bij criminele netwerken en worden op jonge leeftijd geconfronteerd met risico's waar zij onvoldoende weerbaar tegen zijn. De provincie Overijssel heeft de ambitie om álle kinderen en jongeren in het primair en voortgezet onderwijs weerbaar te maken tegen ondermijning. Uit onderzoek van Lysias blijkt dat bestaande preventieve interventies, zoals de Risk Factory, Kapot Sterk en Leerling Alert, aantoonbaar bijdragen aan het vergroten van de weerbaarheid van jongeren. Tegelijkertijd is de aanpak versnipperd, regionaal verschillend en vaak afhankelijk van lokale initiatieven. Er is behoefte aan samenhang, kennisdeling en een doorlopende leerlijn. In het coalitieakkoord 'Schouder aan schouder 2023–2027' heeft de provincie uitgesproken te willen verkennen hoe zij van meerwaarde kan zijn in het voorkomen dat jongeren in het criminele circuit belanden. De themagroep Jeugd en Veiligheid Twente speelt hierin een belangrijke verbindende en agenderende rol.
Betrokken actoren	Provincie Overijssel, onderwijs en gemeenten
Doelstelling	Het uiteindelijke doel is het realiseren van een provinciaal gedragen menukaart van preventieve interventies die scholen ondersteunt bij het structureel en planmatig versterken van weerbaarheid, passend binnen een doorlopende leerlijn PO–VO. Diverse pilots binnen gemeenten Twente en IJsselland die bijdragen aan deze overkoepelende doelstelling zullen separaat verder worden uitgewerkt. Per pilot komt er een separaat plan.
Projectresultaat	Verbinden en agenderen • Actief agenderen van het thema <i>weerbare jeugd en ondermijning</i> binnen het Platform IVZ. • Verbinden van gemeenten, scholen en relevante partners in Twente rondom dit thema. • Fungeren als regionaal aanspreekpunt en schakel tussen provincie en lokale partners. Verkennen & koers bepalen • Ophalen van behoeften, zorgen en kansen bij gemeenten en scholen in de regio Twente. • In kaart brengen van bestaande preventieve interventies en initiatieven binnen Twente. • Meedenken over randvoorwaarden voor draagvlak, implementatie en samenwerking. • Bijdragen aan het creëren van bestuurlijk en ambtelijk draagvlak binnen (pilot)gemeenten. Meedenken over de menukaart en doorlopende leerlijn • Inhoudelijk meedenken over de opzet en positionering van de menukaart preventieve interventies. • Adviseren over aansluiting op onderwijspraktijk (PO en VO) en verbinden van elkaar • Signaleren van werkzame elementen in het huidige aanbod en stip op horizon -> doorlopende leerlijn bewaken. Zichtbaarheid en kennisdeling • Bijdragen aan het zichtbaar en positief framen van het thema weerbaarheid (weerbaarheid = kracht). • Ondersteunen bij kennisdeling, bijvoorbeeld door het delen van goede voorbeelden en leerervaringen binnen het IVZ-netwerk. • Overijsselse coördinatie op lokale pilots die bijdragen aan het overkoepelende doel • Meedenken over regionale bijeenkomsten of kennisdelingsmomenten.

B: Weerbare jeugd in Overijssel

Monitoring / voortgangsbewaking

De voortgang wordt in diverse gremia gevolgd, te weten:

Bestuurlijk:

1. de Samenwerkingsagenda Ondermijning Overijssel
2. de stuurgroep Zorg Veiligheid en Straf

Ambtelijk:

1. de integrale themagroep Jeugd en Veiligheid (onder ZVS)
2. Platform IVZ (en in IJsselland het RCIV)

Randvoorwaarden

Bestuurlijk en ambtelijk draagvlak

- Bestuurlijk commitment van Provincie, gemeenten, schoolbesturen en veiligheidspartners binnen IVZ Twente.
- Heldere rol- en taakverdeling tussen provincie, IVZ Twente, partners, gemeenten en scholen.

Aansluiting bij onderwijspraktijk (PO en VO)

- Interventies sluiten aan bij de belevingswereld, ontwikkelingsfase en leerdoelen van leerlingen van 10–17 jaar.
- Inpasbaarheid binnen het bestaande curriculum en schoolplanning (tijd, roosters, toetsdruk).
- Duidelijkheid voor scholen over wat wordt verwacht qua inzet, voorbereiding en opvolging.

Beschikbaarheid en kwaliteit van interventies

- Gebruik van bestaande, bewezen of veelbelovende interventies met aantoonbare werkzame elementen.
- Transparantie over inhoud, doelgroep, kosten, randvoorwaarden en contactpunten per interventie.
- Borging van kwaliteit en actualiteit van het aanbod op de menukaart.

Structurele samenwerking en verbinding

- Actieve samenwerking tussen gemeenten, scholen, uitvoerende organisaties en veiligheidspartners.
- IVZ Twente fungeert als regionaal platform voor afstemming, signalering en kennisdeling.
- Aansluiting bij bestaande overlegstructuren (IVZ, RICV, onderwijsnetwerken) om versnippering te voorkomen.

Financiering en capaciteit

- Duidelijkheid over (co-)financiering voor inzet interventies, waaronder provinciale, gemeentelijke en landelijke middelen (bijv. Preventie met Gezag).
- Voldoende ambtelijke capaciteit bij provincie, gemeenten en IVZ Twente voor coördinatie
- Realistische planning en fasering passend bij beschikbare middelen.

Communicatie en positionering

- Positieve en eenduidige framing: weerbaarheid als kracht en preventie, niet als probleem of stigma.

Monitoring, evaluatie en leren

- Afgesproken wijze van monitoring en evaluatie van pilots en interventies.
- Structurele terugkoppeling van ervaringen vanuit scholen en uitvoerders.
- Ruimte om de menukaart en aanpak op basis van leerervaringen bij te stellen (lerend netwerk).

B: Weerbare jeugd in Overijssel

Afbakening	Wat valt wel binnen deze opdracht • Het versterken van de preventieve weerbaarheid van kinderen en jongeren van 10 tot en met 17 jaar tegen ondermijning en (drugs)criminaliteit. • De ontwikkeling, uitvoering en doorontwikkeling van een menukaart met bestaande preventieve interventies voor het primair en voortgezet onderwijs • Het verbinden en afstemmen van gemeenten, scholen, veiligheidspartners en uitvoerende organisaties binnen de regio Twente. • De agendering van het thema weerbare jeugd binnen Platform IVZ Twente en bestaande overlegstructuren. • Het ophalen en delen van kennis, behoeften en goede voorbeelden vanuit de regio Twente. • De pilotfase met geselecteerde scholen en gemeenten, inclusief monitoring en evaluatie op hoofdlijnen. • De positieve positionering en zichtbaarheid van preventie en weerbaarheid (communicatie, framing). Wat valt niet binnen deze opdracht • Individuele casuïstiek, zorg- of hulpverleningstrajecten voor jongeren die al (zwaar) betrokken zijn bij criminaliteit. • Repressieve handhaving, opsporing of strafrechtelijke interventies. • Het ontwikkelen van volledig nieuwe interventieprogramma's; de focus ligt op bestaande, bewezen of veelbelovende interventies. • Brede maatschappelijke thema's buiten ondermijning en weerbaarheid (zoals algemene armoedebestrijding of jeugdzorg).
Relatie andere initiatieven en ontwikkelingen	De Risk Factory, onderdeel voor de Voortgezet Onderwijs, bevindt zich momenteel nog in een pilot-fase en is van invloed op dit project.
Risico's / onverwachte zaken / effecten	• Onvoldoende bestuurlijk of ambtelijk draagvlak • Weerstand of terughoudendheid bij scholen • Versnippering van initiatieven en overlap • Onvoldoende aansluiting bij onderwijspraktijk • Onvoldoende borging na de pilotfase

C: Borging triagetafel vroegsignalering jeugd en jeugdgroepenaanpak

Aanleiding van probleem / uitdaging	Dit deelproject richt zich op het duurzaam borgen van de Triagetafel vroegsignalering binnen alle Twentse gemeenten, met als doel risico-situaties rondom jeugd vroegtijdig te herkennen, te duiden en passende interventies in te zetten voordat escalatie of strafrechtelijke betrokkenheid ontstaat. De Triagetafel vormt hiermee een belangrijk instrument om jeugdproblematiek tijdig af te buigen. Van de 14 gemeenten hebben op dit moment de meeste gemeenten deze tafel ingericht of zijn hiermee bezig. Tijdens dit deelproject houden we zicht op de ontwikkelingen en dienen alle gemeenten voor zomer 2026 deze tafel ingericht te hebben. Om deze borging te organiseren zal er vanuit het IVZ-platform geregeld overleggen gepland worden met betrokken gemeenten waarin de stand van zaken besproken worden.
--	---

C: Borging triagetafel vroegsignalering jeugd en jeugdgroepenaanpak

	De politie zal middels een E62, zorgmelding, haar zorgen delen met Veilig Thuis, die de OZJ-meldingen vervolgens delen met de gemeenten en laten landen op de Triagetafel vroegsignalering. Daarnaast wordt landelijk onderzocht hoe de OZJ-meldingen efficiënter kunnen worden doorgeleid. Dit kan gevolgen hebben voor de belasting van Veilig Thuis en maakt het nog belangrijker dat de vroegsignaleringstafel stevig georganiseerd en goed ingebed is in alle gemeenten. Uit signalen uit de praktijk blijkt dat met name onderwijsinstellingen en het jongerenwerk nog onvoldoende structureel zijn aangesloten op deze werkwijze. Verbreding van deelname van deze partners is essentieel om een compleet beeld van risico's en casuïstiek te krijgen.
Betrokken organisaties	Gemeenten, Veilig Thuis Twente en politie tbv oprichting van de lokale tafels.
Contactpersonen	Contactpersonen: Marleen Kotkamp (gemeente Almelo), Ellen Bolster (politie) en Sylvia Huis in 't Veld (IVZ-Platform). T.a.v. Veilig Thuis Twente: Ellen van Stegeren / Megan Vennegoor
Doelstelling en projectresultaat	Onderdeel 1 – Lokale borging en inrichting in gemeenten: Ondersteunen van gemeenten bij het structureel inrichten en borgen van de Triagetafel vroegsignalering. - Aansluiten op bestaande lokale structuren en gemeentelijke samenwerkingsvormen, zodat de triage op- en afschalen eenduidig plaatsvindt en voor alle partners helder is. - Gemeenteverstijgende groepsaanpak jeugd (jongeren die in meerdere gemeenten actief zijn of groepsdynamisch risico vormen) verder vormgeven, inclusief de koppeling met individuele casuïstiek. Doel: Convenant Groepsaanpak getekend door alle gemeenten. - Verbeteren van de inbreng van onderwijs en jongerenwerk in het vroegsignaleringsoverleg (TVJ), zodat signalen vanuit school en de leefwereld sneller worden opgepakt. - Zorgen voor een uniforme werkwijze voor alle betrokken ketenpartners in de regio Twente inrichting vroegsignaleringstafel alle 14 gemeenten voor zomer 2026. Onderdeel 2 – Verminderen van belasting bij Veilig Thuis en optimaliseren van OZJ-meldingen - In kaart brengen van de huidige belasting van Veilig Thuis rondom de afhandeling en doorgeleiding van OZJ-meldingen. - Aansluiten bij de landelijke taakgroep die onderzoekt of een deel van de OZJ-meldingen rechtstreeks naar gemeenten kan worden doorgezet. - Voorbereiden op mogelijke veranderingen in werkprocessen en verantwoordelijkheden. - Creëren van een regionale structuur waarin vroegsignalering (Triagetafel) een logische plek is om OZJ-gerelateerde signalen snel en zorgvuldig op te pakken. Onderdeel 3 – Kennisdeling en ondersteuning van gemeenten buiten Twente - Opschalen van de ontwikkelde werkwijze en het Twentse model naar andere gemeenten in Nederland die hiermee aan de slag willen. - Delen van ervaringen, formats, werkprocessen en succesfactoren. - Inzet leveren op verzoek, bijvoorbeeld via intervisie, presentaties of het begeleiden van initiële implementaties.
Monitoring/voortgangsbewaking	Om deze borging te organiseren zal er vanuit de themagroep Jeugd en Veiligheid 3-maandelijks overleggen gepland worden met betrokken gemeenten waarin de stand van zaken besproken worden.

C: Borging triagetafel vroegsignalering jeugd en jeugdgroepenaanpak

Planning en mijlpalen

- ✓ Per april 2026 hebben alle gemeenten een rechtmatig ingerichte vroegsignaleringstafel in werking. De periode daarna zal worden gebruikt voor bestendigen en verstevigen hiervan.
- ✓ Per april 2026 is er een alternatieve meldingsroute gevonden waardoor politiemeldingen niet meer via VTT lopen, maar rechtstreeks via het lokale veld.
- ✓ Eind 2026 hebben alle gemeenten het groepsconvenant ondertekend.

D: samenwerken met onderwijs

Aanleiding van probleem / uitdaging

Een sterke samenwerking tussen gemeenten, onderwijsinstellingen en ketenpartners is cruciaal om problemen vroegtijdig te signaleren en escalatie te voorkomen. Scholen hebben dagelijks contact met kinderen en jongeren en zien vaak als eerste signalen van zorg, verzuim, gedragsproblemen of (dreigende) criminaliteit. Door structureel samen te werken, informatie uit te wisselen binnen wettelijke kaders en gezamenlijke interventies af te stemmen, kunnen we sneller en effectiever ondersteuning bieden. Dit draagt bij aan een veilige leeromgeving, het vergroten van kansen voor jongeren en het verminderen van risico's zoals schooluitval, jeugdcriminaliteit en overlast.

De Twentse gemeenten beschikken allen over een vroegsignaleringsoverleg en een jeugdgroepenaanpak waarbinnen de ketensamenwerkingen rondom jeugd wordt vormgegeven. De samenwerking hierin met scholen is cruciaal en zien we dit in de praktijk beter kan.. Daardoor komt informatie soms laat of niet bij de daarvoor bestemde structuren terecht en wordt passende hulp niet of later dan wenselijk geboden. Dit deelproject richt zich op het vergroten van bewustwording bij docenten en andere school-gerelateerde signaleerders en de opvolging hiervan. De wens is dat de verbinding tussen scholen en gemeenten versterkt wordt. Door informatie te delen, kunnen risicojongeren sneller worden geïdentificeerd en ondersteund.

Betrokken actoren

Gemeenten, onderwijs, politie, jeugdboa's, jongerenwerk, Halt, (stichting school en veiligheid?)

Doelstelling

Door te werken met een integrale schoolveiligheidsaanpak op de veiligheids(beleving) op school, de leerlingen en de wijk waar de school zich bevindt, wordt er integraal gewerkt aan een verbeterde samenwerking met vroegtijdige signalering van zorgelijk gedrag en meer kennis en bewustwording in het stimuleren van een veilige schoolomgeving en het tegengaan van jeugdcriminaliteit.

Projectresultaat

Alle scholen in Twente staan in directe verbinding met de lokale gemeenten. Daarbij wordt voldaan aan een serie bestanddelen die helpend zijn in een gestructureerde ketensamenwerking gericht op het verbeteren van veiligheid op school en in de wijk onder regie van de gemeente. Uit onderzoek (Mehlbaum ea. 2025) blijkt dat de belangrijkste geïdentificeerde werkzame bestanddelen voor de opbrengsten zijn:

- Gemeentelijke regie;
- Bij elkaar brengen samenwerkingspartners;
- Invulling door de deelnemers (actiegericht en integrale instelling).
- Rol van een kwartiermaker, schoolveiligheidscoördinator of projectleider die aanpak coördineert en aanjaagt.

In dit project is het doel om een aantal elementen die deel uitmaken van een dergelijke integrale schoolveiligheidsaanpak beschikbaar te maken ter implementatie en deze implementatie aan te jagen en te ondersteunen:

- Stimuleren schoolveiligheidsplan.
- Kernteam(overleg) met connectie naar lokale gemeentelijke vroegsignaleringsoverleg.
- Overkoepelende schoolveiligheidsoverleggen.

D: samenwerken met onderwijs

	Eenduidige samenwerkingsafspraken met scholen aangaande melden van signalen. Het doel is om deze elementen lokaal bij iedere school georganiseerd en geïmplementeerd te hebben. Uniformiteit is geen uitgangspunt, de lokale context is leidend.
Monitoring / voortgangsbewaking	Via de themagroep Jeugd en Veiligheid – jaarrapportage
Randvoorwaarden	Deelname vanuit het onderwijs Elke partij heeft een eigen wettelijke rol en taak.
Afbakening Vragen voor de themagroep	- Afstemmen themagroep: voorbereiding of implementatie? Tot hoever? Wat is onze verantwoordelijkheid? - Welke scholen? Basisscholen, VO, speciaal, internationaal?
Relatie andere initiatieven en ontwikkelingen	Behoeft om meer signalen vanuit scholen te ontvangen wordt ook gedeeld vanuit: - Drop In-project tav. rol van het jongerenwerk - Themagroep Huiselijk geweld en kindermishandeling - Themagroep Onbegrepen gedrag - Veilig Thuis Twente Scholen wensen zelf ook goed geïnformeerd te zijn over hun leerlingen.
Risico's / onverwachte zaken /effecten	Scholen hebben veel externe verzoeken en lopen het risico overvraagd te worden. Het zal voor het onderwijs een significant voordeel moeten opleveren, willen zij actief betrokken zijn en blijven.
Planning en mijlpalen	Gedurende de looptijd van het overkoepelende programma Jeugd en Veiligheid
Bronnen	1. Mehlbaum, S., Akker van der, K. en Vlodorp van, L., <i>Samenwerking onder regie, verkenning landelijke invulling VIOS</i>, Halfweg juli 2025 2. Samenwerkingsafspraken scholen - Preventie met Gezag Enschede

E: Forensische zorg (ambulant, residentieel) voor jongeren en betrokkenen.

Aanleiding van probleem / uitdaging	Aanleiding van probleem: <u>Twente:</u> Jongeren met een hoog forensisch profiel en hun netwerk in Twente kunnen op dit moment onvoldoende passende vorm(en) van hulpverlening krijgen binnen de regio of Provincie. Parallel hieraan wordt de Jeugdzorg Plus afgebouwd, conform landelijk beleid. De hervormingsagenda Jeugd streeft naar zo thuis mogelijk opgroeien en waar dit niet lukt zo thuis mogelijk elders. Residentiële zorgvormen zijn omgebouwd naar kleinschalige voorzieningen (ombouw door middel van SPUK driemilieu). De afbouw van de Jeugdzorg Plus verloopt in een hoog tempo, waarbij mogelijk onvoldoende gespecialiseerde zorgvormen voor jeugdigen met een hoog forensisch profiel beschikbaar zijn. Op diverse locaties wordt ingezet op de opbouw van alternatieven, waaronder een (landelijk) onderzoek naar locaties waar ook forensische zorg geboden wordt. <u>Arrondissement Oost:</u> In 2022 heeft EHdK in het arrondissement Oost een grootschalig onderzoek uitgevoerd naar de beschikbaarheid van en zorgbehoefte voor jeugdigen in strafrechtelijk kader. In 2024 is dit onderzoek herhaald. Gedragswetenschappers van de gecertificeerde instellingen in het
--	--

E: Forensische zorg (ambulant, residentieel) voor jongeren en betrokkenen.

arrondissement Oost hebben gedurende drie maanden voor elke jeugdige geregistreerd wat de gewenste zorg was (advies vanuit de strafrechtketen) en welke zorg daadwerkelijk is ingezet. Uit dat onderzoek is gebleken dat in 25% van de 287 geregistreerde casussen sprake was van forensische zorgvragen. Voor ruim 70% van deze 25% kon de gewenste zorg niet worden geleverd.

Landelijke ontwikkelingen: De problematiek rond forensische jeugd, speelt niet alleen in landsdeel Oost. Ook landelijk liggen er tal van analyses en onderzoeken waaruit duidelijk wordt dat de meeste landsdelen de zorg voor forensische jeugd niet op orde hebben. Voor de VNG is de aanleiding geweest om aan de ALV van juni 2025 toestemming te vragen de klinische voorzieningen voor deze jongeren landelijk te contracteren. Daarnaast is er een 'Gemeentelijke werkagenda forensische jeugdhulp' in ontwikkeling en een 'Landelijke werkagenda nazorg na verblijf in een JJI/KVJJ 2025-2026'. Ook op het gebied van nazorg na jeugddetentie doen zich een aantal hardnekkige problemen voor. Ook daar staan gemeenten waar de jeugdige gaat verblijven na detentie, voor aan de lat.

Doelgroep Jongeren met een hoog forensisch profiel in Twente: Op dit moment (december 2025) zijn er in Twente veel jongeren met een hoog forensisch profiel die thuis wonen, omdat er geen passend alternatief is. Het huidige aanbod voor wonen voldoet niet aan wat de doelgroep HFP nodig heeft, wat leidt tot maatwerkcontracten (ongecontracteerd aanbod) of buiten regionale (of buiten Nederland) plaatsingen. Het ambulante aanbod forensische zorg is minimaal of wordt onvoldoende ingezet/bekend. Passende ondersteuning, waaronder systemische hulpverlening, wordt onvoldoende ingezet. Dit kan leiden tot een verhoogde kans op recidive of een risico op delinquent gedrag. Het risico voor deze doelgroep is dat zij een maatregel krijgen en/of hierdoor uiteindelijk in een justitiële jeugdinrichting of JZ+ instelling terecht komen.

Jeugdigen met een hoog forensisch profiel zijn een contra voor begeleiding en behandeling op diverse woon- en verblijfslocaties. Het externaliserende en/of grensoverschrijdende gedrag draagt bij aan het afwijzen van de doelgroep (veiligheid). Het ontbreekt binnen het reguliere aanbod aan kennis en expertise over de doelgroep.

Een hoog forensisch profiel kan een afwijzingsgrond zijn voor de Jeugdzorg Plus. Daarnaast is de afbouw van de Jeugdzorg Plus een risico i.v.m. de afname van de beschikbare plekken. Een alternatief is onvoldoende voorhanden (Jeugdbescherming Overijssel, 2025).

Uitdaging:

- Landelijk, Provinciaal en regionaal wordt er nagedacht/ gewerkt aan oplossingen. Er lijkt weinig verbinding te zijn of er wordt langs elkaar heen overlegd/ gewerkt.
 - Verbinding is van belang om krachten te bundelen.
 - De Gelderse regio's willen graag samenwerken met de regio Twente.
- Er zijn verschillende vormen van hulpverlening noodzakelijk voor jongeren met een hoog forensisch profiel en hun netwerk om recidive, maar ook een plaatsing binnen een JZ+/ JJI te voorkomen. De vormen van hulpverlening en onderwijs welke noodzakelijk zijn:
 - Sterke regievoering op traject door één partij (gemeente of verwijzer).
 - Forensisch ambulante systeemtherapie/ begeleiding.
 - Kleinschalig wonen vormen voor jongeren met hoog forensisch profiel.
 - Klinische behandelplekken voor jongeren met een hoog forensisch profiel.
 - Beschermd wonen plekken voor jongeren met een hoog forensisch profiel.
 - De schoolgang van jongeren moet doorgaan bij de betreffende onderwijsinstelling ongeacht het hulpverleningstraject, anders een passende vorm van onderwijs in de buurt van kleinschalig wonen/ klinische behandeling.
 - Aandacht en sturing op meer kennis over het betrekken en vasthouden van het natuurlijk netwerk rondom jongeren/gezinnen.

Betrokken actoren

Overijssel

E: Forensische zorg (ambulant, residentieel) voor jongeren en betrokkenen.

	• Vincent Stijns Ambtelijk vertegenwoordiger afbouw JZ+, OZJT Samen Twente • Saskia Prijs Programmamanager Expertise Netwerk Jeugd Overijssel Buiten de regio Twente: • Karin Kerckhaert Expertisenetwerk jeugdhulp Gelderland (BOEG) – G7 (de zeven Gelderse gemeenten) • Chiel Dekker Projectleider regionaal service team jeugd IJsseland Landelijk (o.a.) • Ruudje Kea De Academische Werkplaats Risicojeugd (AWRJ) • Lisa Schonewille Adviseur hervormingsagenda transformatie residentiële jeugdhulp, Jeugdzorg Nederland.
Doelstelling	De knelpunten rondom hulp voor jongeren met een hoog forensisch profiel zijn gesignaleerd en geadresseerd bij de betrokken actoren.
Projectresultaat	-Signaleren van knelpunten in de keten ten behoeve van de doelgroep jeugdigen met een hoog forensisch profiel. -Gesprekspartner van de diverse initiatieven in de regio (OZJT) en bovenregionaal (ENJO) voor het realiseren van voldoende aanbod voor de doelgroep met een hoog forensisch profiel.
Randvoorwaarden	Deelname vanuit de betrokken actoren.
Afbakening Vragen voor de themagroep	Het betreft in eerste instantie de regio Twente, maar adressering kan uitbreiden naar Provinciaal en Arrondissement Oost- Nederland.
Relatie andere initiatieven en ontwikkelingen	Landelijk: <u>Wie:</u> De Academische Werkplaats Risicojeugd (AWRJ) <u>Wat:</u> Co- creëren van een zorginhoudelijk kader voor jongeren met een ‘Hoog Forensisch Profiel’ in de jeugdhulp’ <u>Aanleiding:</u> In de huidige gesloten jeugdzorg bevindt zich een groep jongeren die wordt aangeduid als jongeren met een ‘hoog forensisch profiel’ (HFP). Door de invoering van de Wet rechtspositie gesloten jeugdhulp (2024), en de ingezette om- en afbouw van de gesloten jeugdzorg richting 2030, staan professionals, zorgorganisaties en verwijzers voor een grote uitdaging en veranderopdracht. Hoe ziet passende ondersteuning voor deze doelgroep eruit? In de praktijk worden al stappen gezet: diverse organisaties transformeren hun zorgaanbod om deze jongeren passende zorg te kunnen bieden. <u>De opdracht:</u> Door alle perspectieven en inzichten te bundelen, willen we in dit traject komen tot een zorginhoudelijk kader dat richting geeft aan: • Welke zorg en ondersteuning deze jongeren nodig hebben om hun toekomstperspectief te verbeteren en de kans op toekomstig delict gedrag te verminderen. • Wat zorg- en onderwijsaanbieders nodig hebben om dit aanbod goed uit te voeren. • Wat er nodig is vanuit gemeenten en rijksoverheid om dit te realiseren.

E: Forensische zorg (ambulant, residentieel) voor jongeren en betrokkenen.

Arrondissement Oost- Nederland:

1. Project Transformatie Jeugdzorg Plus:

Wie: De zeven Gelderse jeugdregio's (Coördinerende gemeente voor SPUK gelden)

Aanleiding: De ambitie is om de gesloten jeugdzorg in de huidige vorm overbodig te maken. Dit doen we door het ontwikkelen van alternatieve vormen van zorg in kleinschalige groepen, en als dat mogelijk is, het liefst in de wijk. Het gaat dus niet alleen over het afbouwen van vastgoed en het verkleinen van groepen maar juist ook over een ander leefklimaat, een andere benadering, niet meer separeren en isoleren maar naast de jeugdige gaan staan en altijd present zijn.

De opdracht: Het belangrijkste is om te voorkomen dat jeugdigen in de Jeugdzorg Plus worden geplaatst. Dat realiseren we door eerder in het hulpverleningstraject hulp te bieden die beter aansluit bij de behoefte van de jeugdige en zijn of haar verzorger(s). Een goede verklarende analyse is hiervoor heel belangrijk evenals een perspectiefplan.

Doel: Het overbodig maken van de Jeugdzorg Plus in de huidige vorm. Dat betekent concreet de instroom in de Jeugdzorg Plus tenminste met 10% per jaar laten afnemen. Tegelijkertijd de huidige groepen verkleinen, niet meer isoleren en separeren en een leefklimaat creëren dat beter aansluit bij de behoeften van de jeugdigen. Dit vraagt aanpassingen aan de gebouwen. De zogenaamde SPUK middelen van het Rijk geven hier een impuls aan.

Het project heeft veel raakvlakken met de transformatie van de driemilieusvoorzieningen. Het zijn voor een groot deel dezelfde jeugdhulpaanbieders en minder plaatsingen in de Jeugdzorg Plus zou kunnen zorgen voor een toename in de driemilieusvoorzieningen. Jeugdzorg Plus is een onderdeel van de essentiële functies.

2. Hielen in het zorglandschap- forensische jeugd- voorstel aanpak.

Wie: Expertisenetwerk jeugdhulp Gelderland (BOEG) – G7

Aanleiding: In 2022 heeft EHdK (onderzoeks- en adviesbureau) in het arrondissement Oost een grootschalig onderzoek uitgevoerd naar de beschikbaarheid van en zorgbehoefte voor jeugdigen in strafrechtelijk kader. In 2024 is dit onderzoek herhaald. Gedragswetenschappers van de gecertificeerde instellingen in het arrondissement Oost hebben gedurende drie maanden voor elke jeugdige geregistreerd wat de gewenste zorg was (advies vanuit de strafrechtketen) en welke zorg daadwerkelijk is ingezet. Uit dat onderzoek is gebleken dat in 25% van de 287 geregistreerde casussen sprake was van forensische zorgvragen. Voor ruim 70% van deze 25% kon de gewenste zorg niet worden geleverd.

De opdracht: Er zijn twee ontwikkellijnen van belang om bovengenoemde knelpunten op te lossen.

1. Een netwerk gaan vormen in Gelderland van zorgaanbieders met forensische expertise

Doel hiervan:

- Kennisopbouw en kennisuitwisseling
- Gezamenlijk tot een dekkend landschap komen
- Gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor plaatsing van deze jongeren op een passende plek en bereikbaarheid van ambulante hulp en interventies

Voor de opzet van het netwerk kunnen we veel leren van het KEET netwerk in Gelderland dat een belangrijke functie vervult in het verbeteren van de zorg bij eetstoornissen.

Bij zorgaanbieders is hiervoor belangstelling. Belangrijk is om hierbij ook de GI's / jeugdreclasserders te betrekken. Zij ervaren immers de last bij het niet kunnen vinden van passende hulp.

2. Een vertaling van de landelijke werkagenda's naar acties in Gelderland (landsdeel Oost)

De landelijke werkagenda's vraagt een vertaalslag naar gemeentelijke acties, maar het kan op een aantal meer overkoepelende thema's efficiënter zijn om als regio's samen te werken en een aantal acties gezamenlijk op te pakken en taken te verdelen, om de impact ervan te vergroten. Op deze wijze vergroten de regio's/gemeenten hun expertise op dit specifieke veld.

Naast het belang van de individuele jongeren die op deze leeftijd een 2e kans en/of hulp verdienen om zich gezond naar volwassenheid te ontwikkelen, is hier ook een maatschappelijk belang mee gemoeid. En wel het voorkomen van onrust in wijken, dorpen en steden door het ontwrichtend gedrag van sommige van deze jongeren.

E: Forensische zorg (ambulant, residentieel) voor jongeren en betrokkenen.

	Regionaal (Twente): <u>Wie:</u> Samenwerkingsagenda jeugdhulp Twente <u>Aanleiding:</u> We gaan met verschillende experts en met landelijke en regionale informatie inzicht krijgen in de groep jeugdigen met zeer complexe hulpvragen, waarvoor we binnen onze huidige aanbod onvoldoende passende begeleiding hebben en die we daarom tot nu toe naar de Gesloten Jeugdzorg stuurden. <u>De opdracht:</u> Het doel van deze bijeenkomst is om in een vervolgtraject met gemeenten, onderwijs en jeugdhulpaanbieders vanuit een gedeeld beeld te kijken wat deze jeugdigen nodig hebben om zich te kunnen blijven ontwikkelen. En dat dan te ontwikkelen.
Risico's / onverwachte zaken / effecten	• Invloed vanuit Overijssel is beperkt als het gaat om landelijke aanbesteding. • De regionale inkoop van jeugdhulp 2025 is al gedaan en er is weinig toegevoegd aanbod op forensische jeugdhulp. • Zorglandschap wordt gepresenteerd als dekkend maar is dit niet: Gemeenten zeggen forensische zorg te hebben ingekocht maar er wordt niet getoetst of de ingeschreven aanbieders de zorg ook daadwerkelijk leveren en wat de kwaliteit is van deze zorg.
Planning en mijlpalen	Gedurende de looptijd van het overkoepelende programma Jeugd en Veiligheid
Bronnen	1. Rapport onderzoek beschikbaarheid jeugdhulp in strafrechtelijk kader Oost- Nederland 2. Jeugdbescherming Overijssel 3. Een zorginhoudelijk kader voor jongeren met een Hoog Forensisch Profiel » Academische Werkplaats Risicojeugd 4. Project Transformatie Jeugdzorg Plus - G7 de zeven Gelderse jeugdregio's

F: Informatiegestuurd werken Jeugd

Aanleiding van probleem/ uitdaging	Het Kennispunt Twente heeft gedurende het jaar 2024 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een eventueel dashboard jeugd. Binnen dit project zijn twee punten onderzocht: 1. De toereikendheid van het dashboard <i>zicht op ondermijning</i> in relatie tot de module <i>jeugd</i>. 2. In hoeverre de samenwerking binnen de vroegsignaleringstafels en jeugdgroepenaanpak toereikend is (als dit overal naar behoren werkt). De werkwijzen zijn scherper gemaakt, nu staat vast wie welke data aanlevert, raadpleegt en op welk moment dit moet gebeuren. De aanbevelingen die gedaan zijn in het onderzoek (Kennispunt, 2025) zijn: • Benut bestaande bronnen beter, waaronder 'zicht op ondermijning'; • Verbeteren door het maken van een integraal beeld, maakt dit samen met partners, probeer het lokaal uit en kijk dan nog wat er ontbreekt. Daarbij is een opdeling gemaakt tussen een beeld van de voorspellers van jeugdcriminaliteit en de stand van jeugdcriminaliteit. Voor beide dimensies zijn meerdere databronnen beschikbaar die gecombineerd kunnen worden tot één overzichtelijke factsheet. In een factsheet worden kerncijfers en relevante bronnen samengebracht en ondersteund met visuele elementen, waardoor de informatie op een toegankelijke en samenhangende wijze wordt gepresenteerd. Door verschillende databronnen te combineren ontstaat een integraal beeld van jeugdcriminaliteit. Hieronder worden databronnen toegelicht die bij kunnen dragen aan een integrale factsheet: Het dashboard <i>zicht op ondermijning</i> biedt inzicht in jeugdcriminaliteit tot op wijkniveau en in relevante kenmerken van jongeren die met criminaliteit in aanraking komen. Dit ondersteunt bij het bepalen van doelgroepen voor interventies. Het dashboard <i>Criminaliteit en recht</i> verschaft inzicht in
---	---

F: Informatiegestuurd werken Jeugd

	het aantal Halt-jongeren over meerdere jaren, uitgesplitst naar misdrijven en overtredingen. Deze bron geeft inzicht in de jeugd die anders gesanctioneerd zijn dan het strafrecht. Daarnaast biedt het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) op gemeentelijk niveau inzicht in de staat van de jeugd en in diverse factoren die samenhangen met jeugdcriminaliteit. CBS StatLine levert gegevens over verdachte jongeren, inclusief unieke registraties naar leeftijd en type misdrijf, waarmee inzicht ontstaat in de meest relevante vormen van criminaliteit. Tot slot biedt het CBS een tabellenset met jeugdindicatoren op gemeentelijk en wijkniveau, waaronder het aandeel kinderen in bijstandshuishoudens en eenoudergezinnen. Deze indicatoren geven inzicht in sociaal-economische omstandigheden die samenhangen met een verhoogd risico op betrokkenheid bij criminaliteit.
Doelstelling	Met dit project hebben we een aantal doelen met betrekking tot informatiegestuurd werken Jeugd: 1. Inzichtelijk maken welke bronnen bruikbaar zijn; 2. Beter benutten van de reeds bestaande bronnen; 3. Het opstellen van regionale en lokale factsheets; 4. Kennisbevordering van de lokale professionals in de toepassing van deze data; 5. Inhoudelijk betere informatiepositie van gemeenten; 6. Scherpere beleidskeuzes, beter afgestemd op de lokale situatie en ontwikkelingen.
Projectresultaat	Vanuit de themagroep wordt ieder half jaar informatie aangeleverd in de vorm van factsheets. Deze aanlevering bestaat uit twee onderdelen: 1. Twentebreed factsheet Het Twentebrede beeld wordt vastgelegd in een integraal factsheet met zowel voorspellers als de actuele stand van jeugdcriminaliteit. De factsheet combineert relevante bronnen, biedt een samenhangend regionaal overzicht en wordt afgestemd met Kennispunt Twente. Het beeld wordt gedeeld tijdens de Twentse bijeenkomst in april 2026. 2. Lokale factsheets Per gemeente wordt een factsheet opgesteld met lokale ontwikkelingen, trends en aandachtspunten. Deze sluit aan op het Twentebrede beeld en maakt vergelijking en geeft duiding op lokaal niveau mogelijk. De input voor zowel het Twentebrede als het gemeentelijke beeld zal bestaan uit de monitor online veiligheid jeugd, die als deelproject aanvullende en verdiepende inzichten levert.
Randvoorwaarden	- Het opstellen van een factsheet model wordt door een student uitgevoerd, als een stage/afstudeeropdracht. - De factsheets worden besloten gedeeld, het worden geen openbare publicaties. - De data dat opgenomen wordt in de factsheets moet relevant en recent zijn. - De factsheets moeten een integraal karakter hebben. - De factsheets moeten data bevatten over zowel jeugdcriminaliteit als de voorspellers ervan. - De factsheets moeten overzichtelijk zijn. - De factsheets moeten gemeenten ondersteunen bij het informatiegestuurd werken.
Afbakening	Het opstellen van de factsheets vindt plaats gedurende de looptijd van het projectplan. Hierbij worden op specifieke momenten verschillende factsheets opgeleverd. Dit betreffen 1 regionale en 14 lokale factsheets, die worden opgeleverd in de zomer- en winterperiode van 2026, 2027 en 2028.

F: Informatiegestuurd werken Jeugd

Planning

In de periode van januari tot en met juni 2026 wordt er een model-factsheet met daarin verschillende bronnen en een visuele weergave opgesteld. Dit wordt een analyseer-/ontwerpopdracht die zal worden uitbesteedt aan een (afstudeerder) student.

De eerst oplevering factsheets zal in juni 2026 zijn. Gedurende de looptijd van het project wordt ieder half jaar 1 regionale en 14 lokale factsheets aangeleverd, in de zomer- en winterperiode van 2026, 2027 en 2028.

G: Ontwikkelen communicatiestrategie versterken mentale gezondheid jongeren en jongerenparticipatie – Twentse Koers

Aanleiding van probleem / uitdaging

De maatschappij kent steeds scherpere tegenstellingen die ook jongeren raken. Jongeren bewegen zich in een complexe wereld waarin hun gedrag vaak niet goed begrepen wordt. Tegelijkertijd spelen jongeren een cruciale rol in het vormgeven van de toekomst. Zij maken zich zorgen over thema's als hun bestaanszekerheid, klimaat en hun welbevinden. Hun stem en perspectief zijn essentieel, maar worden niet altijd serieus genomen. Acceptatie en erkenning van jongeren binnen de maatschappij zijn daarom van groot belang. Dit draagt bij aan een gezonde ontwikkeling en versterkt hun mentale welbevinden en weerbaarheid. We willen inzicht krijgen in hun leefwereld en de drijfveren achter hun gedrag. Door dialoog, educatie en samenwerking bouwen we aan wederzijds begrip. Zo creëren we een samenleving waarin jongeren zich gezien, gehoord en gesteund voelen.

De mentale gezondheid van de Nederlandse bevolking staat al langer onder druk, mede als gevolg van sociaalmaatschappelijke ontwikkelingen (Mentale Gezondheid van ons allemaal, 2022). Recente publicaties bevestigen dit beeld zoals onlangs een tweetal artikelen zijn verschenen.

[Mentale gezondheid jongeren gaat achteruit, bij volwassenen stabiel | RIVM](#) (2025)

[61 procent van jongeren voelt prestatiedruk | Nederlands Jeugdinstituut](#) (2025)

Het regiobeeld, de Gezondheidsmonitor Twente Jeugd 2023 en de Gezondheidsmonitor Twente jongvolwassenen 2022 geven de noodzaak aan voor Twente om zich te richten op de jongeren (12-18 jaar) en de jongvolwassenen (18-25 jaar). Een op de vier jongeren in de leeftijd van 12 tot 16 jaar ervaart psychische klachten (Gezondheidsmonitor 2023 Jeugd). Ook binnen de groep jongvolwassenen (16-25 jaar) wordt door bijna de helft aangegeven zich vaak gestrest te voelen en ervaart 47% (lichte) psychische klachten. (Regiobeeld 2023 en Gezondheidsmonitor 2022 JV). Jongeren ervaren druk, werk – en prestatiedruk, wereldproblemen en bijvoorbeeld het eigen uiterlijk. De verwachting vanuit de VTV 2024 is dat dit zal toenemen waardoor jongeren ook meer stress zullen ervaren. Bronnen van stress die jongeren noemden waren onder meer klimaatverandering, school, polarisatie en social media, al was deze laatste ook vermeld als stress verlagend.

Contactpersoon

Job ten Thije – Twentse Koers

Betrokken actoren

- Twentse Koers
- GGD Twente
- Twentse gemeenten (al 12 actief)
- Welzijn
- Ervarensdeskundigen
- Jongeren (10-27)

G: Ontwikkelen communicatiestrategie versterken mentale gezondheid jongeren en jongerenparticipatie – Twentse Koers

Doelstelling	Vanuit de jongeren en professionals worden eenduidige kernboodschappen geformuleerd en verspreidt binnen de communicatiestrategie die aandacht vragen voor: • Inzetten op het beter signaleren en herkennen van emoties (emotie regulatie) • Inzetten op bewustwording (normaliseren, “Het is normaal om spanning te voelen”) • Inzetten op vergroten weerbaarheid (functioneren binnen een prestatie maatschappij)
Projectresultaat	• In juni 2026 in de week van de mentale gezondheid wordt de Kick Off gehouden van de communicatie strategie; • In juni 2026 verschijnt een programma/agenda van de activiteiten van alle 14 Twentse gemeenten; • Alle gemeenten in Twente worden bezocht door ambassadeur(s) om met V(S)O leerlingen het gesprek aan te gaan over mentale gezondheid; • In november 2026 zal naar alle waarschijnlijkheid het boek van Maud & Wout voor jongeren (10-14) worden gepresenteerd met thema's als druk, stress en omgaan met tegenslag; • Jongeren worden door diverse acties gemotiveerd om mee te denken.
Monitoring / voortgangsbewaking	De werkgroep communicatiestrategie bewaakt het proces. In de werkgroep zitten afgevaardigden vanuit GGD, GGZ, Gemeente, Onderwijs, Sociaal Werk en ervaringsdeskundigen.
Randvoorwaarden	Eenduidigheid in taal en formuleren kernboodschappen
Afbakening	Jongeren in de leeftijd van 10 tot en met 27 jaar en direct betrokkenen
Relatie andere initiatieven en ontwikkelingen	Landelijk en regionaal zijn er meerdere initiatieven gestart en vanuit meerdere invalshoeken mentale gezondheid. Waar mogelijk aansluiting zoeken bij ontwikkeling van Mentaal Gezond Twente en het ontwikkelen van een regionale (mentale) leerlijn. Verbinding zoeken met landelijke initiatieven als het mentale platform “In je Bol”.
Risico's / onverwachte zaken / effecten	• Planning van de in te zetten professionals en ambassadeur • Afwachten medewerking jongeren
Planning en mijlpalen	Planning in samenspraak met de werkgroep: - Q4 2025: formuleren inhoud communicatiestrategie - Q1 2026: input vanuit jongerenparticipatie communicatiestrategie - Q2 2026: De ‘Hoe’ vraag zal worden verwerkt door communicatie/opstellen jaaragenda - Juni 2026: Kick Off - Q3 2026: Borging communicatiestrategie